

2018

FINANCIËEL JAARVERSLAG

Stichting Omroep Zeeland
Oost-Souburg

Inhoud

BESTUURSVERSLAG	2
JAARREKENING.....	18
Balans per 31 december 2018.....	19
Exploitatierekening 2018.....	21
Kasstroomoverzicht 2018.....	22
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	23
Toelichting op de balans per 31 december 2018	27
Toelichting op de exploitatierekening 2018	35
Verantwoordingsverplichting in het kader van de WNT	39
AANVULLENDE TOELICHTINGEN	40
Sponsorbijdragen en bijdragen van derden.....	41
Bartering-contracten	42
Toelichting op nevenactiviteiten	42
Toelichting op exploitatierekening volgens categoriale indeling	43
OVERIGE GEGEVENS.....	45
Controleverklaring van de onafhankelijk accountant.....	46

Oost-Souburg, 19 april 2019

BESTUURSVERSLAG

Omroep Zeeland verbindt

Een sterke identiteit en een groot bereik

Bij het schrijven van het jaarverslag werd bekend dat de provincie Zeeland een van de twee provincies is met de sterkste identiteit onder haar inwoners. Dat is ook duidelijk merkbaar in het bereik van Omroep Zeeland. De Zeeuwen zijn trots op hun provincie, hun verleden, hun onverzettelikheden, dadendrang en pioniersgeest. Dat laatste staat garant voor een toekomst met ruimte voor innovatie, doorontwikkeling en handelsgeest. Dat de Zeeuwse identiteit een sterke factor is, zien we terug in onze bereikcijfers, de betrokkenheid van de Zeeuwen bij de omroep en het draagvlak in de samenleving. Voor de trouwe lezer van ons jaarverslag is bekend dat bereikcijfers belangrijk zijn voor het marktaandeel en relevantie van de omroep. Een groot bereik op de gezamenlijke platformen betekent dat veel Zeeuwen luisteren, kijken, en /of Omroep Zeeland online bezoeken. Omdat onze cijfers al jaren goed zijn, zegt dat ook wat over de trouw van ons publiek. Kort samengevat is het totale bereik op onze platformen 88%. Dat en een naamsbekendheid van 100% betekent dat Omroep Zeeland een sterk merk is. Daarnaast pakken wij ons bereik onder alle doelgroepen en wordt Omroep Zeeland TV door de Zeeuwen als belangrijkste informatiebron van regionaal nieuws gezien. Mooie statistieken waar we met recht trots op zijn. De bereikcijfers laten zien dat in Zeeland TV en radio belangrijke platformen zijn die voorzien in een behoefte en dat deze kanalen nog steeds relevant zijn.

Ondanks deze mooie cijfers en een breed draagvlak in de Zeeuwse samenleving, stellen wij ook vast dat 2018, als het tweede overgangsjaar na de landelijke bezuinigingsronde, een uitdagend jaar was dat werd afgesloten met een tekort van €132.908. Besluitvorming over onze aanvraag tot toekenning van frictiekosten (gemaakte reorganisatiekosten) aan het ministerie van OCW, heeft lang op zich laten wachten wat tot veel onzekerheid heeft geleid in de beheersing van de financiën van de omroep. Door het uitblijven van besluitvorming hierover, hebben wij medio 2018 het besluit genomen de programmering aan te passen. Dit om financieel gezond te blijven en geen onnodige risico's te lopen. Hoewel sprake was van een relatief kleine ingreep zonder gedwongen ontslagen, geeft het wel aan dat de marges waarbinnen we als Omroep Zeeland werken bijzonder smal zijn. Elke tegenvaller heeft meteen consequenties in negatieve zin. Tegenvallers bij het arbo-bestendig maken van de redactieruimten, zorgden voor een extra domper. Dit in combinatie met de omstandigheid dat de kosten sneller oplopen dan de verhoging van de rijkssubsidie, heeft tot gevolg dat het financiële kader zeer strak wordt bewaakt en dat weinig ruimte is voor nieuwe, onvoorziene initiatieven. Bovendien dwingen de technologische ontwikkelingen tot forse extra investeringen in de online-omgeving opdat de regionale omroepen de (mondiale) ontwikkelingen kunnen bijbenen. Die investeringen gaan ten koste gaan van radio en TV, omdat extra middelen ontbreken en dus uit de lopende exploitatie moeten worden gehaald. Een extra belastende factor voor alle regionale omroepen is dat de sector steeds meer wordt geconfronteerd met eenzijdig opgelegde kostenverhoging door monopolisten of instanties die zich als zodanig gedragen, waardoor omroepen steeds meer geld moeten besteden die ten koste gaat van de programmering. Omdat extra inkomsten en grote reserves ontbreken, heeft deze ontwikkeling mede tot gevolg dat Omroep Zeeland in een continu

bezuinigingsproces zit. Een toenemende regeldruk helpt de regionale omroepen ook niet. De regionale omroepen worden door onze toezichthouder langs dezelfde meetlat gelegd als de vaak veel grotere landelijke publieke omroepen, wat zorgt voor een beheerlast die alsmaar toeneemt. Ook de juridisering in de maatschappij zorgt voor steeds meer eisen waaraan de omroep moet voldoen. De druk op de organisatie neemt daardoor toe.

Continuïteit van de organisatie en de basisvoorziening

De continuïteit is met het verlenen van de concessie voor gehele sector van de regionale publieke omroepen aan de Stichting RPO (regionale publieke omroep) voor een periode van 7 jaar (tot 2025) geborgd. De RPO is in 2017 door het kabinet in het leven geroepen om de coördinatie en samenwerking tussen de regionale omroepen te bevorderen. Op grond van het in 2017 en 2018 geformuleerde Concessiebeleidsplan heeft de minister ingestemd met het verlenen van een concessie aan de RPO als bedoeld in artikel 2.60k van de Mediawet 2008. Tevens is hiermee een basis gelegd voor het toekennen aan de RPO van 1 gezamenlijk budget voor alle regionale omroepen. Doordat het wetgevingsproces nog niet is afgerond, heeft Omroep Zeeland ook als individuele omroep een aanvraag tot verlenging van de aanwijzing tot regionale publieke media-instelling moeten indienen. Hiertoe is een procedure opgestart waarin Provinciale Staten wordt gevraagd om een zogenoemde representativiteitsverklaring af te geven. Deze verklaring houdt in dat de regionale omroep in het uitzendgebied voldoet aan de eisen van artikel 2.61 van de Mediawet. Naast een aantal formele eisen moet de aanvragende regionale omroep zich volgens de statuten uitsluitend of hoofdzakelijk ten doel stellen het op regionaal niveau uitvoeren van de publieke mediaopdracht door het verzorgen van media-aanbod dat gericht is op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in een provincie waarop de instelling zich richt leven, en het verrichten van alle activiteiten die nodig zijn om daarmee een publieke taak te vervullen.

De continuïteit van de organisatie omvat naast het bestuurlijk perspectief ook het financiële perspectief. De belangrijkste bedreiging voor de continuïteit van de organisatie is de onzekerheid over de bekostiging van de omroepen op de middellange termijn. Deze bekostiging is afhankelijk van politieke besluitvorming en daarmee voor de middellange termijn een onzekere factor. De continuïteit is ook afhankelijk van de maatschappelijke ontwikkelingen die de positie van de publieke omroepen in het medialandschap beïnvloeden. Wij spelen op deze onzekerheid in door relevant te blijven en ons bereik te optimaliseren, de financiën op orde te houden en te streven naar aanvullende opbrengsten of verlaging van de kosten door de verkoop van reclame, sponsoring van programma's binnen het media wettelijke kader en samenwerking met andere partijen. Wij streven ernaar onze reserves aan te vullen en zo een buffer te creëren om eventuele financiële tegenvallers af te dekken.

Wij herhalen in dit jaarverslag nog eens ons pleidooi en dat van RTV Drenthe voor het realiseren van een basisvoorziening voor alle regionale omroepen zoals ook verwoord in het Concessiebeleidsplan en inmiddels wordt ondersteund door de RPO. Deze basisvoorziening is vooral belangrijk voor de kleinere, regionale omroepen in dunbevolkte gebieden, want de hoogte van de bekostiging is gebaseerd op het inwonertal van de

provincies of verzorgingsgebied. Naar onze mening zit in deze financieringssystematiek een weeffout, waardoor vooral de vier kleine, regionale omroepen steeds verder financieel onder druk komen te staan. Immers minder inwoners betekent minder geld, terwijl de gestelde eisen aan wat een regionale omroep moet presteren dezelfde zijn als die van grote omroepen. Omroep Zeeland krijgt te weinig budget om de doelen uit het concessiebeleidsplan te realiseren. In 2019 streeft Omroep Zeeland ernaar in overleg met de andere regionale omroepen de basisvoorziening te realiseren.

Risicomanagement en basis op orde

Mede als gevolg van de recent doorgevoerde rijksbezuinigingen en de vastgestelde regels over goed bestuur, krijgt het risicomanagement steeds meer aandacht. Het financieel in control zijn waarbij risico's worden onderkend en afgedekt, is uitgangspunt. Bij het in control zijn hoort niet alleen het sturen op de budgetten, inhuur van personeel, het incalculeren voor zover mogelijk van en anticiperen op tegenvallers en tijdig budget vrijmaken voor recente ontwikkelingen, maar ook de aandacht voor werkprocessen en werkwijze. Om die reden hebben wij een extern bureau gevraagd de werkprocessen via een quickscan door te lichten en vervolgens 5 thema's te benoemen waarop een dieper onderzoek nodig is en zo nodig een plan van aanpak om de risico's te verkleinen of weg te nemen. Bij de doorlichting worden aspecten zoals doelmatigheid en rechtmatigheid betrokken. De achterliggende gedachte daarbij is dat werkprocessen en werkwijze worden verbeterd op effectiviteit en doorgelicht op gebruikersgemak.

In 2019 heeft P5com bij de afdeling P&O en Finance en Control en de afdeling Techniek, ICT en Mediafaciliteiten een quickscan uitgevoerd en bij de laatste afdeling een plan van aanpak opgesteld om verbeteringen door te voeren. Deze hebben betrekking op de aansturing en structuur van deze afdeling, de werkwijze, het projectmatig werken en onderlinge communicatie. Voor 2019 wordt de nieuwsredactie en afdeling programmering en evenementen doorgelicht.

Hoe meer wordt samengewerkt met andere partijen, waaronder andere regionale omroepen, hoe meer risico wordt gelopen op kosten die niet zijn voorzien. Bijvoorbeeld rond innovatie van de app en de gezamenlijke website, blijkt dat door het ontbreken van een duidelijke aansturing de omroepen werden verrast met nagezonden rekeningen over kosten van derden. Samenwerking stelt dus hoge eisen aan projectmanagement en de financiële beheersing daarvan. Met het onderzoeken op welke wijze en onder welke voorwaarden wij als regionale omroepen samenwerken, moet dit risico worden verkleind. Verder is een groot risico dat door monopolisten of instanties die een wettelijke basis hebben om vergoedingen te claimen, eenzijdig kostenverhogingen worden opgelegd die tientallen procenten hoger liggen dan de huidige kosten. Hier is een rol voor de RPO weggelegd.

De strategische risico's zijn afgedekt door de te handelen op grond van de vastgestelde visie en missie, het Concessiebeleidsplan, het bedrijfsvoeringsprogramma waaronder alle

afdelingsplannen en jaarplannen hangen en deze te bespreken met de relevante gremia zoals Raad van Toezicht, Ondernemingsraad, Redactieraad en met de medewerkers via personeelsbijeenkomsten en communicatie op Insite (intranet). De doelen uit de plannen worden gemonitord door managementrapportages die maandelijks worden besproken in het MT. Een keer in de drie maanden worden de projecten en acties uit het bedrijfsvoeringsprogramma doorgenomen op voortgang. Zo nodig wordt bijgestuurd.

De begroting is het financiële kader. Daarbij wordt opgemerkt dat onvoorziene uitgaven door externe factoren en actoren onevenredig drukken op de financiën. De financiële speelruimte is gering en tegenvallers van €50.000 of meer zijn alleen op te vangen door de reserves aan te spreken.

De financiële uitgaven worden maandelijks gemonitord door financiële managementrapportages die ook worden gedeeld met de Raad van Toezicht en Ondernemingsraad. Het inhuren van personeel wordt strak bewaakt. Uitgaven vanaf €1.000 kunnen alleen worden gedaan met toestemming van het afdelingshoofd. De betaling vindt gescheiden plaats door de controller en directeur. De afdeling Finance en Control treedt op als bedrijfsbureau en toetst (project)plannen op doelmatigheid en rechtmatigheid.

De operationele risico's zijn gering. De grootste operationele risico's zijn gelegen in het uitvallen van systemen, het onvoldoende doorontwikkelen van nieuwe platformen en onvoldoende kennis in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Door een meerjareninvesteringsplan en het opstellen van een technische en digitale architectuur van de technische omgeving brengen we deze risico's in beeld te brengen en proberen we deze te verminderen.

Voor de inkoop van hard of software dan wel het bestellen van zaken is een offerte of opdrachtovereenkomst nodig voorzien van een paraaf van de controller en/of directeur. Contracten die worden opgesteld, worden getekend door de directeur en ondergebracht in de contractenbank. De contracten worden jaarlijks nagelopen en besproken op verlenging of consequenties.

Tot slot kan geen personeel worden ingehuurd zonder een besluit van de directie. De spelregels voor het inhuren van freelancers voor de dagelijkse operatie zijn aangescherpt.

Reclame: het target 2018 is gehaald

Een positieve ontwikkeling zien wij in de reclame-inkomsten. Het target voor 2018 is nagenoeg gehaald wat gezien het verloop in voorgaande jaren, zonder meer goed is te noemen. Steeds meer bedrijven weten onze salesafdeling te vinden, waarbij het bedrijven, instellingen en organisaties steeds meer gaat over branding van hun merk, de

maatschappelijke betekenis van merken voor de omgeving en hun betekenis voor Zeeland. De landelijke verkoop is achtergebleven bij de doelstellingen voor 2018. Zoals in een eerder jaarverslag verteld, is de landelijke verkooporganisatie Omroep reclame Nederland geherstructureerd tot de organisatie Stichting Tijdelijk Beheer die zich richt op de verkoop van secondes voor radio en TV. De herstructurering heeft gezorgd voor een grote kostenverlaging en daarmee een verlaging van de fee die elke omroep betaalt voor het afnemen van diensten. Mede door ziekte van de operationele manager van ORN is de target niet gehaald. Voor de landelijke onlineverkoop werd in 2018 onderzocht welk scenario het meest toekomstbestendig is. Is dat samenwerking met de STER, samenwerking met grote commerciële partijen, samenwerking tussen regionale omroepen of verkoop in eigen beheer door de regionale omroep. Medio 2019 wordt duidelijk welk scenario haalbaar is.

De directeur van Omroep Zeeland is naast de directeurs van RTV Noord en RTV Oost bestuurslid van de Stichting Tijdelijk Beheer.

Verbinding met ons publiek, stakeholders en bedrijven

Omroep Zeeland zoekt contact met de Zeeuwen op verschillende manieren. Allereerst proberen we dat te doen door een aansprekende programmering, waarbij gelegenheid wordt gegeven aan de Zeeuwen om te reageren. Via inbelprogramma's, een discussieprogramma, online, maar ook via ons ledenpanel. Dit wordt een aantal keer per jaar bevraagd door een externe partij die leden uitnodigt mee te denken over de programmering of andere relevante vragen. Daarnaast proberen we zoveel mogelijk aanwezig te zijn op evenementen of bijzondere gebeurtenissen waarbij we in gesprek gaan met de bezoekers en/of deelnemers. De herdenking van de watersnoodramp 65 jaar geleden is zo'n voorbeeld. Programmamakers hebben een wandeltocht ondernomen langs belangrijke herdenkingspunten, waarbij Zeeuwen zich konden aansluiten. De verhalen over de watersnoodramp die spontaan naar boven kwamen, gaven een extra dimensie aan de herdenking.

Daarnaast organiseren wij op een laagdrempelige manier rondleidingen en ontvangen wij serviceclubs, verenigingen of stichtingen met maatschappelijke doelstellingen. Het doel is steeds alert te zijn op signalen uit onze omgeving over de berichtgeving van Omroep Zeeland en daarover in gesprek te gaan. Door middel van nieuwsbrieven informeren wij de Zeeuwen en ieder die in ons geïnteresseerd is over wat ons beweegt.

In het streven ons te verbinden met andere partijen, zijn wij ons ervan bewust dat we niet op een eiland leven, maar dat we onderdeel zijn van een samenleving waarin ook bedrijven behoefte hebben aan een platform voor hun boodschap. Dat vraagt ook professionaliteit van onze redactie die deze boodschappen redactioneel vertalen op een onafhankelijke en journalistieke wijze.

Niet alleen zoeken wij contact met ons publiek, maar overleggen wij ook met onze stakeholders ofwel relevante organisaties, instellingen en bedrijven binnen en buiten

Zeeland. Daaronder verstaan wij de Provincie Zeeland, Hogeschool en Universiteit, Waterschap, bedrijven, culturele instellingen. Elk jaar nodigen wij gemeentebesturen uit voor een open dialoog over de onderlinge communicatie en berichtgeving. In 2018 hebben wij onder meer gesproken met het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sluis, Noord-Beveland, Reimerswaal. Verder hebben wij samen met het ministerie van OCW en directeur media en ambtenaren een werkbezoek gebracht aan de gemeente Hulst in verband met het onderzoek naar de mogelijkheid tot de vorming van een streekomroep in Zeeuws-Vlaanderen. De Regionale Mediaraad heeft een bezoek gebracht aan de VRT in Brussel.

Beleidsregels Governance = goed bestuur

Publiekgefinancierde bedrijven staan onder een vergrootglas. Dat geldt zeker voor mediabedrijven en dus ook voor Omroep Zeeland. Waar journalistieke organisaties anderen vanuit hun democratische taak anderen de maat nemen, worden hoge eisen gesteld aan hun onafhankelijkheid, betrouwbaarheid in de berichtgeving en integriteit. Een logisch gevolg daarvan is dat onze toezichthouder, het Commissariaat voor de Media, beleidsregels heeft vastgesteld voor landelijke, regionale en lokale omroepen over goed bestuur. Deze regels geven instructies of roepen op tot bewustwording over onderwerpen die te maken hebben met goed bestuur. In 2018 hebben de Raad van Toezicht en de bestuurder van Omroep Zeeland de in de beleidsregels Governance genoemde thema's per vergadering besproken waarbij het bestuur en de bedrijfsvoering van Omroep Zeeland tegen het licht zijn gehouden. Deze thema's hebben betrekking op de samenstelling en onafhankelijkheid van bestuur en Raad van Toezicht, risicomanagement, administratieve organisatie en interne beheersing, compliance en rechtmatigheid, externe verslaglegging en verantwoording, leiderschap, integriteit, cultuur en gedrag. Steeds is daarbij afgewogen welke rol de RvT heeft en of deze overeenkomstig is ingeregeld. Het toezicht op het bestuur van de omroep is daarbij een belangrijk thema. De behandeling van deze thema's in de Raad van Toezicht en overlegorganen binnen Omroep Zeeland hebben geleid tot de modernisering of aanpassing van de statuten van de Stichting, het Reglement voor de Raad van Toezicht, het jaarlijks inventariseren van nevenfuncties, het vaststellen van een klachtenregeling en het benoemen van een vertrouwenspersoon, het aanpassen van de klokkenluidersregeling, het uitvoeren van een plan van aanpak over risicomanagement, het jaarlijks toetsen van het fraudebeheersingsplan en een aanscherping van projectmatig werken met een bijbehorende scherpere verantwoordelijkheidstoedeling. Overigens is het zo dat we al jarenlang werken volgens de good governanceprincipes.

Ook is gekeken naar het interne functioneren van alle gremia, waarbij aandacht voorgoed bestuur belangrijk is. Feitelijk hebben we het over de overleggen van alle relevante gremia binnen Omroep Zeeland zoals o.a. het MT, Raad van Toezicht, Regionale Mediaraad, Ondernemingsraad, Redactieraad. Onderdeel van het functioneren is daarbij de voorbereiding van vergaderingen, opstellen agenda, opstellen actie en besluitenlijst en het uitvoeren daarvan. Het communiceren daarover met de medewerkers maakt daarbij onderdeel uit. Personeelsbijeenkomsten, artikelen op het intranet, de zogenoemde half eentjes, afdelingsoverleggen helpen om medewerkers duidelijk te maken wat van hen wordt verwacht. OP strategisch niveau zijn de meerjarenbeleidsplannen, inclusief het concessiebeleidsplan, het bedrijfsvoeringsprogramma met de prioriteiten voor 2019, de begroting leidend.

Functionerings- en beoordelingsgesprekken zoals de CAO voorschrijft, zien wij als een belangrijk onderdeel van de onderlinge communicatie tussen leidinggevende en medewerker waarbij constructieve feedback uitgangspunt is.

Voor wat betreft integriteit is de Klokkenluidersregeling aangepast en is een nieuwe externe vertrouwenspersoon aangesteld wegens het beëindigen van de termijn van de voormalige vertrouwenspersoon. Voor ongewenste intimiteiten en seksuele intimidatie is een klachtenregeling opgesteld en op grond daarvan een interne vertrouwenspersoon aangesteld. Zij is opgeleid en getraind.

Jaarlijks wordt geïnventariseerd wie welke nevenactiviteiten heeft inclusief de leden van de Raad van Toezicht. Daarnaast wordt jaarlijks in het kader van fraudebeheersing een onderwerp onder de loep genomen. In 2018 is gekeken naar de inkoopprocessen bij Omroep Zeeland. Dit uitgezonderd de inkoopprocessen waarbij wordt samengewerkt met andere regionale omroepen, omdat het zicht hierop ontbreekt.

In 2018 is ook gerapporteerd over de externe verslaglegging, waarbij is vastgesteld dat de opstelling van de jaarrekening plaatsvindt op grond van de verslagleggingsrichtlijnen en dat de externe verslaglegging de jaarrekening en het jaarverslag omvat.

Met de publicatie van relevante informatie op de website, het deponeren van de jaarrekening bij de Kamer van Koophandel wordt voldoen aan de verslagleggingsrichtlijnen.

Organisatieontwikkeling

Duurzame inzetbaarheid is een belangrijk thema. Zoals in vorige jaarverslagen is verteld en hierboven herhaald, is de financiële ontwikkeling een belangrijk aandachtspunt. De door het Rijk opgelegde bezuiniging van ca. €1.000.000 heeft blijvende gevolgen voor de bedrijfsvoering van Omroep Zeeland. De samenwerking met de NOS op technisch gebied heeft mede mogelijk gemaakt dat de helft van de bezuinigingen kon worden opgevangen. De andere helft daarentegen is door bezuinigingen en reorganisaties op de overhead-afdelingen gerealiseerd. Daarnaast zijn budgetten naar beneden bijgesteld. In het verslagjaar heeft een aantal reorganisaties en/of aanpassing in de werkwijze plaatsgevonden.

De reorganisaties hebben plaatsgevonden door samenvoeging van de afdelingen sales, marketing en communicatie, zodat een samenhang kon worden georganiseerd tussen verkoopdoelstellingen en marketing- en communicatiedoelstellingen. Dat alles in nauw overleg met de afdeling programmering. De afdeling is in 2019 opnieuw opgebouwd door het aantrekken van een manager voor de nieuwe afdeling.

Verder is ook de afdeling P&O gereorganiseerd. Met het vertrek van de betrokken manager is het profiel gewijzigd zodat ook op deze functie een besparing kon worden gerealiseerd, zowel in het aantal uren voor de functie als de schaal.

Voor de redactie geldt dat vol is ingezet op de uitvoering van de onlinestrategie. Zoals bekend wordt verondersteld, is online (waaronder mede de social kanalen) het snelst groeiende platform en is onmisbaar om samen met radio en TV, het crossmediale bereik te vergroten. De onlinestrategie is uitgewerkt in een nieuwe werkwijze waarbij wordt gewerkt met KPI's. Facebook zien wij op dit moment als een belangrijk platform, waarvoor specifieke content wordt gemaakt.

Medio 2018 is de programmering aangepast en is de bezetting teruggebracht met 1,5 fte. De te bezuinigen formatie is gerealiseerd door natuurlijk verloop en het anders organiseren van twee programma's. Het redactiemodel wordt onverkort doorgezet. Naast de dagjournalistiek die de actualiteit bewaakt en verzorgt, werken de 5 teams (politiek, economie, cultuur en lifestyle, sport en veiligheid) vooruit om kwalitatief goed voorbereide achtergronditems en onderzoeksjournalistiek te kunnen brengen. De teams werken in grote mate als zelfsturende teams en worden begeleid door twee eindredacteuren. Het vooruitwerken heeft de kwaliteit van de output verhoogt wat wordt gewaardeerd door ons publiek zoals uit extern onderzoek blijkt.

Voor de afdeling TIM geldt dat de lijn uit het verleden is voortgezet. De medewerkers beheersen minimaal 3 rollen, waardoor zij multi-inzetbaar zijn. Een deel van de formatie wordt freelance ingezet, waardoor de benodigde flexibiliteit van inzet rond evenementen en het weekend kan worden gerealiseerd. Een tendens die zich inmiddels al jaren voordoet en zich voortzet, is de toenemende complexiteit van de digitale omgeving. Met de komst van nieuwe platformen en de technologische ontwikkelingen, vraagt dat relevante en actuele kennis van de ICT-medewerkers. De medewerkers mediafaciliteiten beheersen inmiddels minimaal drie verschillende rollen, wat van hen verschillende vaardigheden vraagt zowel inhoudelijk als qua gedrag en houding. Afwisseling in werkzaamheden, training en opleiding evenals samenwerken en een goede onderlinge communicatie zijn randvoorwaarden om alles soepel te laten verlopen.

Voor de medewerkers van de afdeling Marcomsel geldt dat de samenvoeging van de afdeling sales en marketing/communicatie impact heeft.

De afdeling wordt door de nieuwe manager ingericht, waarbij de onderlinge samenhang van de verschillende onderdelen in de afdeling wordt uitgewerkt en bijdraagt aan de afdelings- en bedrijfsdoelen. Het realiseren van meer omzet door de afdeling, het promoten van het merk Omroep Zeeland, verbetering van de interne- en externe communicatie, het promoten van programma's, evenementen en extra uitzendingen zijn speerpunten. Er wordt dus veel van de medewerkers verwacht. Daarbij komt dat ook in deze afdeling de medewerkers te maken hebben met allerlei ontwikkelingen rond de onlineverkoop van reclame. Deze wereld is zeer dynamisch en dat vraagt ook veel flexibiliteit van de medewerkers.

De snel veranderende werkelijkheid vraagt veel flexibiliteit van medewerkers. Niet alleen is de pensioengerechtigde leeftijd opgetrokken naar 68 jaar en wordt de arbeidzame periode in het leven van mensen aanzienlijk langer, ook de maatschappelijke veranderingen vragen aanpassing van medewerkers. Nieuwe Technologie, de introductie van nieuwe platformen en veranderende inzichten over de rol van publieke omroepen, maken dat andere competenties van mensen worden gevraagd.

In dit verband verwijzen wij naar een in 2017 gehouden periodiek medisch onderzoek. Uit dit onderzoek, waaraan 90% van de mensen heeft meegewerkt, bleek dat veel medewerkers een (hoge) werkdruk ervaren. Deze beleving in combinatie gezien met het vooruitzicht langer door te werken en een snel veranderende omgeving, heeft geleid tot het opstellen van een meerjarig arboplan. In het verslagjaar hebben wij onder leiding van een externe deskundige een aantal workshops stresshantering georganiseerd waarbij medewerkers handvatten worden aangereikt met deze stress beter om te gaan. Opvallend maar geen verrassing was, dat de betrokkenheid en ambitie van medewerkers hoog ligt, waardoor medewerkers niet altijd goed in staat blijken hun grenzen te bepalen. Ook gaven deze workshops inzage in andere stressfactoren die in een gezamenlijke bijeenkomst met OR en RR zijn besproken.

Een bron van ergernis waren ook de fysieke omstandigheden waarin moest worden gewerkt. Om die reden is in 2018 opdracht gegeven de redactie- en aanpalende ruimtes te renoveren, waarbij de arbo-technische gebreken zoals slechte akoestiek en klimaatbeheersing grondig zijn aangepakt. Daarnaast is in overleg met het bedrijf dat de lunch verzorgt gesproken over een gezonder en verser assortiment van producten.

Uit het periodiek medisch onderzoek bleek ook dat duurzame inzetbaarheid een belangrijk thema is. In dat kader heeft de directeur gesprekken gevoerd met individuele medewerkers van boven de 50 over hun verwachtingen van de toekomst en wat nodig is om vitaal en gezond te blijven werken. Uit deze gesprekken blijkt dat vooral "gezonder" leven en het gebruikmaken van de PTO-regeling als instrumenten worden gezien om vitaal de pensioenleeftijd van 68 te halen. Van deze maatregel wordt door verschillende medewerkers inmiddels gebruikgemaakt. Nu de werkgever hieraan bijdraagt, betekent dat feitelijk minder formatieruimte overblijft om de organisatiedoelen te halen.

Een ander thema dat blijvend aandacht verdient is leiderschap en als afgeleide daarvan een open en transparante communicatie tussen leiding en medewerkers en tussen

medewerkers onderling. Leiderschap wordt een belangrijk thema in 2019. Voor het eerste half jaar van 2019 wordt een leiderschapstraining voor alle leidinggevendenden gepland.

Training en opleiding blijft belangrijk voor alle medewerkers om bij te blijven. Ondanks de bezuinigingen is het opleidingsbudget verhoogt ten opzichte van 2017. Het online studieplatform met een gratis aanbod van meer dan 400 vakgerichte cursussen voor alle medewerkers biedt ongekende mogelijkheden. In 2019 zal aan deze mogelijkheden meer aandacht worden gegeven.

De doorgevoerde rijksbezuinigingen creëren ook een ander, merkbaar effect. Het vak van journalist lijkt minder in trek, want door de bezuinigingen minder toekomstperspectief. Althans zo lijkt het.

Voor kleine regionale omroepen zoals Omroep Zeeland zonder een journalistieke opleiding binnen de provinciegrenzen, blijkt het een uitdaging ervaren journalisten te werven. Daarentegen blijkt het aantrekken van beginnende verslaggevers voor werkervaringsplaatsen geen enkel probleem te zijn. In deze functie mogen schoolverlaters werkervaring opdoen, waarbij niet gauw wordt gezegd dat iets niet mag. Voor de eindredacteuren betekent het wel een verzwaring van de werklust, omdat schoolverlaters veel begeleiding nodig hebben en de relevante journalistieke ervaring missen.

In 2018 zijn we niet toegekomen aan invullen van onze charter diversiteit. Ons voornemen was in het verslagjaar een brede campagne te lanceren met als doelen de journalistiek als een uitdagend beroep te promoten en ons personeelsbestand meer divers te laten worden. Door ziekte en vertrekkende medewerkers, was echter onvoldoende capaciteit aanwezig deze campagne te lanceren. Dat laat onverlet dat we bij het werven van nieuwe collega's steeds diversiteit als een belangrijk thema meenemen.

Samenwerking

Omroep Zeeland heeft in haar visie opgenomen dat het graag samenwerkt met partners die omgekeerd ook graag willen samenwerken met Omroep Zeeland. Evenals in voorgaande jaren heeft Omroep Zeeland samengewerkt met organisaties, overheden en bedrijven die hebben geleid tot gezamenlijke programma's, evenementen, bijzondere gebeurtenissen zoals de gemeenteraadsverkiezingen, Contacta etc. De verbinding met andere partijen in Zeeland vindt Omroep Zeeland erg belangrijk en heeft onder meer geleid tot een samenwerking met CCXL Media als productiehuis en het opheffen van de CTV.

In 2018 is ook de conclusie getrokken dat samenwerken met lokale omroepen in de vorm van een streekomroep in Zeeuws-Vlaanderen vooralsnog niet mogelijk is. Omroep

Zeeland heeft een extern onderzoek laten uitvoeren met het doel te inventariseren wat de ideeën rond samenwerking zijn en of draagvlak bestaat onder de drie lokale omroepen in Zeeuws-Vlaanderen om te komen tot een vorm van samenwerking of zelfs een streekomroep. Aangezien 1 lokale omroep heeft besloten niet deel te nemen aan het onderzoek, is de conclusie dat een streekomroep vooralsnog niet mogelijk is. De schaalgrootte, het gebrek aan financiële middelen bij de lokale omroepen en de omstandigheid dat de omroep vooral bestaat uit vrijwilligers, staan een succesvolle samenwerking met Omroep Zeeland in de weg.

In het verslagjaar hebben wij vooral op technisch gebied samengewerkt met de NOS.

Deze samenwerking wordt verder verkend met de nieuwe algemeen directeur van de NOS, Gerard Timmer. In het verslagjaar is de samenwerking met de NOS over het redactiesysteem goed verlopen. Dat geldt ook voor het aanbestedingsproces rond de aanschaf van desktops en de voorbereiding van een update van het AVID-platform. Op het gebied van contentuitwisseling wordt een verdere samenwerking met de NOS onderzocht die leidt tot aanpassing van de gezamenlijke app van de regionale omroepen en website. Deze samenwerking leidt mogelijk tot technische aanpassingen in de online-omgeving die een belangrijke stap vooruit betekenen in de interactie met ons publiek.

In 2018 heeft een aantal regionale omroepen samengewerkt in de doorontwikkeling van de gezamenlijke app en website. Mede gezien de technologische ontwikkelingen en de impact van de onlinekanalen op het bereik, hebben de regionale omroepen besloten nog nauwer samen te werken waardoor een optimaal resultaat kan worden bereikt.

De RPO heeft een belangrijke rol in het behartigen van de belangen van de regionale omroepen op onderwerpen die alle regionale omroepen aangaan zoals de contracten met Buma Stemra, Sena, distributie, cao-onderhandelingen etc.

Techniek en innovatie

De afdeling Techniek, ICT en mediafaciliteiten heeft zich het afgelopen gericht op het verder verbeteren van de werkprocessen en het oplossen van knelpunten die eerder zijn vastgesteld in het kader van het inventariseren van de risico's (risicomanagement) door een extern bureau. Dit onderzoek omvatte 5 onderwerpen waaronder het verbeteren van de aansturing, servicedesk, mediadesk, onderhoud en werkprocessen.

Op strategisch niveau is de afdeling begonnen met het opstellen van een technische en digitale architectuur als raamwerk voor innovatie en investeringen. De voorbereidingen zijn gestart voor een update van het beeldmontagesysteem dat is gekoppeld aan het redactiesysteem. Een grote operatie die zorgvuldig moet worden voorbereid. In het kader van het uitvoeren van een restylingsproject bij de redactieruimten, waarbij grote arbotechnische knelpunten zijn opgelost, zijn alle desktopcomputers vervangen en de ICT-voorzieningen aangepast.

Daarnaast heeft de afdeling TIM de streamers vervangen, de overgang van Hoog Frequent naar audio over IP gerealiseerd en de voorbereidingen getroffen voor de vervanging van de radiowagen.

De Algemene Verordening Gegevensbescherming is ingevoerd en vertaald naar de organisatie. In het verslagjaar is opdracht gegeven voor het uitvoeren van een audit naar de invoering van de AVG bij Omroep Zeeland.

Ondernemingsraad

De ondernemingsraad heeft een belangrijke rol in het dienen van het organisatiebelang. Daarbij dient het in het kader van medezeggenschap als filter tussen medewerkers en directie. In 2018 is de ondernemingsraad qua samenstelling ingrijpend gewijzigd. Dat betekent dat de ondernemingsraad zich opnieuw moet zetten. Ook met de bestuurder. Daartoe hebben we in goed overleg afgesproken op gezette tijden met elkaar de dialoog aan te gaan. De OR wordt verder getraind in zijn rol en bevoegdheden.

Tot slot bedanken wij de medewerkers, de Ondernemingsraad en Redactieraad, de Raad van Toezicht en Regionale Mediaraad voor hun inzet voor Omroep Zeeland. Goed gedaan!

mr. Monique Schoonen mpm

Directeur

Bedrijfsvoeringverklaring

Commissariaat voor de Media
Hoge Naarderweg 78
1217 AH HILVERSUM

Betreft : bedrijfsvoeringsverklaring 2018
Onze ref : 19-019 MS/WM

Geachte heer/mevrouw,

Deze verklaring is conform het Handboek Financiële Verantwoording Regionale Publieke Media-instellingen 2016 een toevoeging van de directie aan de jaarrekening. Bedrijfsvoering is in deze verklaring als volgt gedefinieerd: 'de sturing en beheersing van de bedrijfsprocessen binnen de organisatie om de gestelde (beleids)doelstellingen te kunnen realiseren'. Ten behoeve van deze verklaring zijn volgende onderwerpen nader beschreven:

- Risicomanagement: de wijze van sturing en beheersing inzake de onderstaande risico's:
  - strategische risico's
  - operationele risico's
  - financiële risico's
  - compliance risico's (naleving wet- en regelgeving)
- Administratieve organisatie en het systeem van informatievoorziening
  - Managementinformatiestromen
  - Registratie van verplichtingen en contracten
- Kwaliteitsborging: de wijze van sturing en beheersing inzake kwaliteitsdoelstellingen (beleid)
- Personeel: de wijze van sturing en beheersing inzake personeelsdoelstellingen (beleid)
- Integriteit:
  - de wijze van sturing op en beheersing van integriteitsdoelstellingen;
  - de integriteitsregeling, die zowel betrekking heeft op medewerkers als directie en bestuur en tenminste de volgende onderwerpen omvat:
    - nevenfuncties;
    - acceptaties van geschenken;
    - onkostendeclaraties;
    - gebruikmaking van eigendommen van de regionale media-instelling;
  - een verklaring van de directie inzake de integriteit van bestuurders en werknemers;
- Scheiding van publieke en private geldstromen: sturing en beheersing inzake de scheiding van van hoofd- en neventaken

Van de bovenstaande onderwerpen is een beschrijving van de sturing en beheersing op hoofdlijnen in het bestuursverslag opgenomen.

Op basis van de huidige inzichten en onderkende risico's verklaart het besturende orgaan van Stichting Omroep Zeeland dat niet is gebleken dat de bedrijfsvoering in 2018 niet heeft gefunctioneerd. Deze bedrijfsvoeringsverklaring heeft het besturende orgaan besproken met het toezichthoudende orgaan.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M. Schoonen', with a stylized, cursive script.

mr. Monique Schoonen mpm

Directeur

Commissariaat voor de Media
Hoge Naarderweg 78
1217 AH HILVERSUM

Verklaring integriteit van bestuurders en werknemers

Betreft : Stichting Omroep Zeeland
Statutaire vestigingsplaats : Oost-Souburg
Bijlage bij jaarrekening : 2018

Hierbij verklaart het bestuur dat Stichting Omroep Zeeland in 2018, in overeenstemming met artikel

2.142 lid 1 van de Mediawet, er voor heeft gezorgd dat noch de leden van de directie, noch werknemers of andere personen of rechtspersonen waarmee Stichting Omroep Zeeland een overeenkomst met het oog op de verzorging van haar programma's heeft gesloten, voor zichzelf, voor andere personen of rechtspersonen een op geld waardeerbaar voordeel van derden hebben bedongen of aanvaard, dat direct of indirect verband houdt met werkzaamheden van de betrokkene voor Stichting Omroep Zeeland.

Daarnaast verklaart het bestuur dat bestuurders, medewerkers of hun partners geen financiële of andere belangen hebben in ondernemingen, organisaties e.d. die een directe dan wel indirecte relatie met Stichting Omroep Zeeland hebben.

Mr. Monique Schoonen mpm

Directeur

JAAARREKENING

Balans per 31 december 2018

(na resultaatbestemming)

ACTIVA

	31 december 2018		31 december 2017	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Radio- en televisietechniek	266.083		443.411	
Gebouwen en terreinen	346.622		341.865	
Overige installaties inventarissen	416.650		504.107	
Bedrijfswagens	-		631	
Activa in uitvoering	391.457		35.338	
		1.420.813		1.325.352
Financiële vaste activa				
Deelnemingen		15.000		15.000
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorraden		34.500		27.035
Vorderingen				
Handelsdebiteuren	194.961		203.097	
Belastingen en premies	-		-	
Overige vorderingen en overlopende activa	189.254		235.419	
		384.215		438.516
Liquide middelen		1.427.949		1.740.025
Totaal activa		<u>3.282.477</u>		<u>3.545.928</u>

PASSIVA

	31 december 2018		31 december 2017	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Algemene reserve	1.600.000		1.600.000	
Reserve voor Media aanbod	144.935		289.283	
		1.744.935		1.889.283
Voorzieningen				
Pensioenpremie	209.983		203.544	
Voorziening jubileumuitkeringen	125.981		114.541	
Loopbaantrajecten	38.518		28.518	
Groot onderhoud studiogebouw	72.079		57.229	
		446.561		403.832
Kortlopende schulden				
Overige schulden en overlopende passiva	695.087		763.006	
Belastingen en premies	334.479		489.807	
Pensioenpremies	25.938		-	
Investeringsverplichtingen	35.477		-	
		1.090.981		1.252.813
Totaal passiva		<u>3.282.477</u>		<u>3.545.928</u>

Exploitatierkening 2018

	Begroting		
	2018	2018	2017
	€	€	€
BATEN			
<u>Media-aanbod</u>			
- OCW-bijdrage	8.626.473	8.575.312	8.490.408
- Overige subsidies	481.395	20.000	10.000
- Reclamebaten	642.958	691.641	602.168
<u>Programmagebonden eigen bijdragen</u>			
- Sponsorbijdragen	-	-	-
- Bijdragen van overige derden	41.500	135.000	45.500
<u>Opbrengst nevenactiviteiten</u>	4.371	8.500	5.144
<u>Opbrengst stichtingactiviteiten</u>	-	-	-
<u>Overige bedrijfsopbrengsten</u>	86.990	15.000	42.435
<u>Barterbaten</u>	15.000	10.000	5.025
Totaal baten	9.898.688	9.455.453	9.200.678
LASTEN			
<u>Personeelslasten</u>			
Lonen en salarissen	5.274.825	5.019.946	4.980.556
Sociale lasten	1.269.216	1.204.668	1.228.965
<u>Afschrijvingen op materiële vaste activa</u>	379.630	496.132	406.320
<u>Bijzondere waardevermindering van activa</u>	-	-	-
<u>Directe productiekosten</u>			
- facilitaire lasten	303.221	245.366	266.108
- technische productiekosten media-aanbod	368.536	349.557	367.780
- overige productiekosten media-aanbod	1.048.520	1.005.582	870.648
- sales en reclame	338.189	282.759	363.557
<u>Overige bedrijfslasten</u>			
- PR en promotie	94.964	68.620	46.803
- huisvestingslasten	270.239	232.040	212.519
- overige algemene kosten	680.694	541.783	719.992
<u>Barterlasten</u>	15.000	10.000	5.025
	10.043.036	9.456.453	9.468.273
Financiële baten		1.000	-
RESULTAAT	(144.348)	-	(267.594)
Over te drage reserve voor media-aanbod	144.348	-	267.594
Exploitatieresultaat na overdracht	-	-	-
FTE gemiddeld	85,31		86,74
FTE ultimo	85,49		86,72

Kasstroomoverzicht 2018

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
1. Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatieresultaat omroep activiteiten	-287.364	-485.123
Exploitatieresultaat reclame activiteiten	143.016	217.529
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen materiële vaste activa	379.630	406.320
- Mutatie voorzieningen	42.729	1.056
- Ontvangen intrest	-	-
<i>Bruto kasstroom uit operationele activiteiten</i>	<u>278.010</u>	<u>139.782</u>
Veranderingen in het werkkapitaal:		
- Mutatie voorraden	-7.465	-6.693
- Mutatie vorderingen	54.301	792.246
- Mutatie kortlopende schulden	-161.833	-126.165
<i>Netto kasstroom uit operationele activiteiten</i>	<u>163.014</u>	<u>799.170</u>
2. Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-475.091	-247.333
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-	-
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	<u>-475.091</u>	<u>-247.333</u>
3. Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie langlopende schulden	-	-
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	<u>-</u>	<u>-</u>
Mutatie liquide middelen (1+2+3)	<u><u>-312.076</u></u>	<u><u>551.836</u></u>
Mutatie liquide middelen		
Liquide middelen einde boekjaar	1.427.949	1.740.025
Liquide middelen begin boekjaar	1.740.025	1.188.189
	<u><u>-312.076</u></u>	<u><u>551.836</u></u>

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De Stichting Omroep Zeeland heeft de jaarrekening opgesteld volgens het Handboek Financiële Verantwoording Regionale Publieke Media-instelling uitgegeven door het commissariaat voor de Media. Dit handboek is afgeleid van de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving waaronder RJ640.

De principes van waardering en vaststelling van het resultaat zijn onveranderd gebleven ten opzichte van voorgaande jaren. Bedragen van voorgaande jaren zijn omgezet om te voldoen aan de presentatie van het huidige jaar.

Omroep Zeeland is statutair gevestigd te Middelburg, kantoorhoudend in Oost-Souburg. De activiteiten bestaan voornamelijk uit omroep activiteiten op radio en televisie en informatievoorziening via internet.

In overeenstemming met het Handboek Financiële Verantwoording Regionale Publieke Media-instellingen en RPO 2016 is een nieuw model gebruikt voor de exploitatierekening. Ten behoeve van het inzicht zijn de vergelijkende cijfers en de cijfers van de begroting aangepast conform het nieuwe model.

Bijzondere ontwikkelingen

Met betrekking tot individuele balansposten en posten in de exploitatierekening wordt, conform het Handboek Verantwoording Regionale Publieke Media-instelling, een nadere tekstuele toelichting gegeven op bijzondere ontwikkelingen. Er is sprake van een bijzondere ontwikkeling indien een balanspost meer dan 10% wijzigt ten opzichte van de voorgaande periode.

Voor posten in de exploitatierekening is sprake van een bijzondere ontwikkeling indien er sprake is van een afwijking van 10% ten opzichte van de begroting of de realisatie in het voorgaand boekjaar.

Materiele vast activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van historische kosten verminderd met een lineaire afschrijving (variërend van 4% tot 33,33%) gebaseerd op de verwachte economische levensduur rekening houdend met de restwaarde, danwel de lagere realiseerbare waarde. Indien de verwachting omtrent de totale gebruiksduur in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord. Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

Voor de afschrijvingen worden de volgende percentages gehanteerd:

- Gebouwen/verbouwingen : 2,5 tot 10
- Inrichting gebouw : 20
- Facilitaire apparatuur : 12,5
- Hardware en software : 20
- Technische installaties : 6,67

Financiële vast activa

Deelnemingen

De deelnemingen worden verantwoord tegen de verkrijgingsprijs dan wel de lagere realiseerbare waarde.

Vorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het Eigen Vermogen bestaat uit de Algemene reserve en de Reserve voor Media aanbod. De Algemene Reserve dient ter dekking van onvoorziene uitgaven en wordt ingezet voor de financiering van investeringen. Omroep Zeeland heeft besloten de huidige huisvesting te blijven gebruiken en hiervoor zullen onderhoudsinvesteringen moeten worden uitgevoerd. De Algemene Reserve dient ter dekking van deze investeringen.

De Reserve voor Media aanbod wordt opgebouwd uit de exploitatieresultaten. De middelen dienen voor de verzorging van media-aanbod in het volgende kalenderjaar en moeten worden besteed aan de doelen waarvoor zij oorspronkelijk bestemd zijn.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, met uitzondering van de pensioenvoorziening en de voorziening jubileumuitkeringen die gewaardeerd worden tegen de contante waarde. De voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter. De rekenrente die wordt gehanteerd is gebaseerd op de depositorente.

Pensioenvoorziening

De pensioenregeling van Stichting Omroep Zeeland is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds. De pensioenverplichtingen met betrekking tot deze regeling worden gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan het bedrijfstakpensioenfonds te betalen premie als last in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waar onder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de groep en worden in de balans opgenomen in een voorziening.

De waardering van de verplichting is de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om deze per balansdatum af te wikkelen. Indien het effect van de tijds waarde van geld materieel is wordt de verplichting gewaardeerd tegen de contante waarde. Toevoegingen aan en vrijval van de verplichtingen komen ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en verliesrekening.

Een pensioenvordering wordt in de balans opgenomen wanneer de groep beschikkingsmacht heeft over de pensioenvordering, wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen die pensioenvordering in zich bergt zullen toekomen aan Stichting Omroep Zeeland, en wanneer de pensioenvordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Met ingang van 1 januari 2006 is in de bedrijfstakpensioenregeling een overgangs- en compensatieregeling van toepassing ter zake van opgebouwde rechten van werknemers tot en met 2005 (artikel 44). Aan de uit de overgangs- en compensatieregeling voortvloeiende aanspraken zijn voorwaarden gesteld. Korthedshalve verwijzen we naar de regeling van het bedrijfstakpensioenfonds (PNO Media).

De overgangs- en compensatieregeling leidt tot een additionele verplichting welke op de balans is opgenomen in een voorziening. De als gevolg hiervan in de jaarrekening verantwoorde pensioenvoorziening is gebaseerd op basis van een door het PNO Media aangeleverde berekening, uitgaande van een rekenrente van 1%. De opgebouwde rechten worden gebaseerd op de volledige indicatieve koopsommen per medewerker.

Op 31 december 2018 bedroeg de actuele dekkingsgraad van pensioenfonds PNO Media 101,2% (ultimo 2017: 105,1%).

Voorziening jubileumuitkeringen

De voorziening is gevormd betreffende jubileumuitkeringen in de toekomst. De omroep CAO kent een jubileumuitkering bij een 25 jarig dienstverband. Bij de berekening van de voorziening jubileumuitkeringen is uitgegaan van een rekenrente van 1,7%. Mutaties in de voorziening worden verantwoord onder de salariskosten in de exploitatierekening. Uitbetaalde jubileumuitkeringen worden in mindering gebracht op de voorziening en gepresenteerd als een onttrekking.

Voorziening groot onderhoud gebouw

De voorziening is gevormd voor de spreiding van de kosten van groot onderhoud op basis van de uitgaven voor groot onderhoud zoals deze in de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden. Jaarlijks zal de voorziening worden aangepast op basis van te verwachten onderhoudskosten.

Voorziening loopbaantrajecten

Op grond van de cao afspraken bestaat ten behoeve van de werkzekerheidsafspraken een voorziening voor loopbaantrajecten. Hiervoor dient een voorziening van € 200 per werknemer te worden getroffen.

Schulden

Schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders is bepaald. In geval van operationele leasing worden de leasebetalingen lineair over de leaseperiode ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Schadeloosstellingen

Deze langlopende schuld heeft betrekking op verplichtingen ter zake werknemers volgend uit schadeloosstellingen.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de ontvangen subsidies, opbrengstwaarde van de geleverde diensten en de bedrijfs- en overige lasten over het jaar waarop zij betrekking hebben, tenzij anders is vermeld. Opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Inkomsten

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de exploitatierekening in het jaar waaraan de subsidie is toegekend.

De reclame inkomsten worden als gerealiseerd beschouwd op het moment van uitzending van de commercial. De overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit bijdragen van derden, inkomsten uit nevenactiviteiten, barterinkomsten en overige inkomsten.

Uitgaven

De uitgaven worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder kasstroom uit operationele activiteiten.

Toelichting op de balans per 31 december 2018

Materiële vaste activa

	<u>Totaal</u>
	€
<u>Gebouwen en terreinen</u>	
Stand per 1 januari 2018	
Cumulatieve aanschaffingswaarde	2.385.510
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-2.043.645</u>
<i>Boekwaarde per 1 januari 2018</i>	<u>341.865</u>
Mutaties	
Investeringen	25.941
Afschrijvingen	<u>-21.184</u>
<i>Totaal mutaties</i>	<u>4.757</u>
Stand per 31 december 2018	
Cumulatieve aanschafwaarde	2.411.451
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-2.064.829</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2018</i>	<u>346.622</u>
<u>Radio- en televisietechniek</u>	
Stand per 1 januari 2018	
Cumulatieve aanschaffingswaarde	4.414.712
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-3.971.301</u>
<i>Boekwaarde per 1 januari 2018</i>	<u>443.411</u>
Mutaties	
Investeringen	15.837
Desinvesteringen cum. aanschafwaarde	-
Desinvesteringen cum. Afschrijvingen	-
Afschrijvingen	<u>-193.166</u>
<i>Totaal mutaties</i>	<u>-177.328</u>
Stand per 31 december 2018	
Cumulatieve aanschafwaarde	4.430.549
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-4.164.467</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2018</i>	<u>266.083</u>

	<u>Totaal</u>
	€
<u>Overige installaties en inventarissen</u>	
Stand per 1 januari 2018	
Cumulatieve aanschaffingswaarde	1.878.092
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-1.373.985</u>
<i>Boekwaarde per 1 januari 2018</i>	<u>504.107</u>
Mutaties	
Investeringen	77.192
Afschrijvingen	<u>-164.649</u>
<i>Totaal mutaties</i>	<u>-87.457</u>
Stand per 31 december 2018	
Cumulatieve aanschafwaarde	1.955.284
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-1.538.634</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2018</i>	<u>416.650</u>
<u>Bedrijfswagens</u>	
Stand per 1 januari 2018	
Cumulatieve aanschaffingswaarde	71.580
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-70.949</u>
<i>Boekwaarde per 1 januari 2018</i>	<u>631</u>
Mutaties	
Investeringen	-
Afschrijvingen	<u>-631</u>
<i>Totaal mutaties</i>	<u>-631</u>
Stand per 31 december 2018	
Cumulatieve aanschafwaarde	71.580
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-71.580</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2018</i>	<u>0</u>
<u>Activa in uitvoering</u>	<u>391.457</u>
<u>Totaal boekwaarde</u>	<u>1.420.813</u>

In 2018 hebben enkele vervangingsinvesteringen plaatsgevonden. Als gevolg hiervan is de boekwaarde van de materiële vaste activa toegenomen. Stichting Omroep Zeeland probeert middels een investeringsplanning de investeringen zoveel mogelijk gelijkmatig over de jaren te verdelen. De vervangingsinvesteringen worden zoveel mogelijk op een verantwoorde wijze gefaseerd. Door technologische ontwikkelingen en goedkopere IT-oplossingen is verdere fasering mogelijk. Kritische onderdelen worden vervangen en spareparts worden aangeschaft, zodat de overige hardware zonder problemen kan worden ingezet.

De post activa in uitvoering heeft betrekking op de kosten van de restyling van de redactie. Deze heeft grotendeels in 2018 plaatsgevonden, maar is in de loop van januari 2019 afgerond. Tegelijk met de restyling zijn ook de computers vervangen. Tenslotte is er eind 2018 geïnvesteerd in nieuw beeldbewerkingsapparatuur.

Overzicht van de investeringen:

	€	€
Gebouwen en terreinen		
Zonneschermen kantoor	25.941	25.941
	<hr/>	
Radio- en televisietechniek		
Vervanging Comrex Portable	15.837	15.837
	<hr/>	
Overige installaties en inventarissen		
Bedrijfsfilm	26.568	
HLS encoders	17.254	
Diversen klein inventaris	6.961	
Inventaris keuken bedrijfskantine	4.920	
NAS + Harddisks	4.514	
HD-SD-CVBS line inserter	4.176	
Gordijnen + vloerbedekking administratie	3.878	
Koptelefoons + versterkers	3.816	
Assy AZ Drive	2.667	
Computers	1.526	
Kantoormeubilair	912	
	<hr/>	
		77.192
Totaal		<hr/> <hr/>
		118.971

Overzicht activa in uitvoering

Restyling redactie	302.134	
Desktops	51.242	
Beeldbewerkingsapparatuur	38.082	
	<hr/>	
		<hr/> <hr/>
		391.457

Financiële vaste activa

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Deelnemingen		
Deelneming in ORN CV	7.500	7.500
Deelneming in CRS CV	7.500	7.500
	<hr/>	<hr/>
	15.000	15.000

Vlottende activa

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Vorraden		
Promotiematerialen	29.253	21.788
Drukwerk	2.635	2.635
Kantine- en huishoudelijke voorraden	2.276	2.276
Geluidsdragers	336	336
	<u>34.500</u>	<u>27.035</u>

De stijging van de voorraden kan vooral toegeschreven worden aan de voorraad promotiematerialen. Dit betreft een momentopname. Aan het eind van het jaar lagen relatief veel promotiematerialen op voorraad die in het komende jaar uitgegeven kunnen worden.

Vorderingen

Handelsdebiteuren

Handelsdebiteuren	194.961	215.842
Voorziening dubieuze debiteuren	-	-12.745
	<u>194.961</u>	<u>203.097</u>

Het saldo handelsdebiteuren ultimo boekjaar is een momentopname. Aan het eind van het boekjaar wordt relatief veel reclame-omzet gefactureerd, waardoor het debiteurensaldo relatief hoog is per ultimo boekjaar.

Overige vorderingen en overlopende activa

Vooruitbetaalde kosten	100.814	131.093
Overige vorderingen	67.665	
Nog te ontvangen bekostiging	17.141	-
Fietsplan	3.084	1.589
Depotbedrag Post.nl	550	800
Subsidies	-	101.937
	<u>189.254</u>	<u>235.419</u>

Onder de overige vorderingen is een vergoeding opgenomen van kabelmaatschappijen voor de doorgifte van het tv-signaal. De nog te vorderen bekostiging betreft een hogere indexering over 2018 welke in 2019 betaalbaar wordt gesteld.

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Liquide middelen		
Kas	124	52
Deutsche bank	195.664	703.796
Deutsche bank deposito's	-	290.281
Rabobank	1.228.898	735.119
ING	3.262	10.777
	<u>1.427.949</u>	<u>1.740.025</u>

De mutatie van het saldo liquide middelen is nader gespecificeerd in het kasstroomoverzicht dat onderdeel uitmaakt van dit financiële jaarverslag. De daling van de liquide middelen wordt vooral veroorzaakt door gedane investeringen gedurende het boekjaar.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen kan als volgt worden gespecificeerd:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	1.600.000	1.600.000
Mutatie	-	-
Stand per 31 december	<u>1.600.000</u>	<u>1.600.000</u>

De directie heeft het tekort over het boekjaar 2018 ten bedrage van € 144.348 in mindering gebracht op de Reserve voor Media aanbod.

Reserve voor Media aanbod

Stand per 1 januari	289.283	556.993
Exploitatieresultaat	-144.348	-267.594
Stand per 31 december	<u>144.935</u>	<u>289.283</u>

Voorzieningen

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Voorziening pensioenpremie		
Stand per 1 januari	203.544	205.529
Mutatie	6.439	-1.985
Stand per 31 december	<u>209.983</u>	<u>203.544</u>

De mutatie is bepaald op basis van actuariële berekeningen.

Voorziening jubileumuitkeringen

Stand per 1 januari	114.541	121.743
Dotatie	11.440	6.276
Onttrekking	-	-13.478
Stand per 31 december	<u>125.981</u>	<u>114.541</u>

Voorziening loopbaantrajecten

Stand per 1 januari	28.518	30.520
Dotatie	18.000	18.000
Onttrekking boekjaar	-8.000	-20.002
Stand per 31 december	<u>38.518</u>	<u>28.518</u>

Voorziening groot onderhoud studiogebouw

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Stand per 1 januari	57.229	44.984
Dotatie	14.850	15.000
Onttrekking boekjaar	-	-2.755
Stand per 31 december	<u>72.079</u>	<u>57.229</u>

Aan deze voorziening wordt gedoteerd op basis van een meerjaren onderhoudsplan.

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Kortlopende schulden		
Overige schulden en overlopende passiva		
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	406.632	330.836
Vooruitontvangen projectsubsidies	40.603	201.911
Nog te betalen personeels- en freelancekosten	148.199	112.428
Reservering vakantiedagen en meeruren	85.587	81.252
Nog te betalen programmakosten	-	-
Nog te betalen faciliteiten	-	22.811
Overige schulden	14.067	13.769
	<u>695.087</u>	<u>763.006</u>

Het saldo overige schulden en overlopende passiva is een momentopname. Eind 2017 was er sprake van relatief weinig nog te betalen facturen.

De daling in het saldo vooruitontvangen projectsubsidies is te verklaren door het afwikkelen van enkele van deze subsidies in 2018.

De stijging van het saldo personeelskosten -en freelancekosten kan vooral toegeschreven worden aan de personele reorganisatie die in 2018 heeft plaatsgevonden.

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Belastingen en premies		
Loonheffing	289.346	460.173
Omzetbelasting laatste tijdvak	45.133	29.634
	<u>334.479</u>	<u>489.807</u>

Het saldo te betalen loonheffing ultimo 2017 heeft betrekking op meerdere tijdvakken, in 2018 betreft dit één tijdvak.

Doordat er relatief veel reclame-omzet is gefactureerd eind 2018, is ook de te betalen Omzetbelasting ultimo 2018 hoger.

Pensioenpremies

Nog te betalen pensioenpremies	25.938	-
	<u>25.938</u>	<u>-</u>

De nog te betalen pensioenpremies betreffen premies over 2018. Door personele mutaties gedurende het boekjaar was het vooruitbetaalde bedrag niet voldoende.

Investeringsverplichtingen

Investeringsverplichtingen	35.477	-
	<u>35.477</u>	<u>-</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Leaseverplichtingen

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Leasekosten bedrijfsauto's	40.819	73.013
Leasekosten bedrijfsauto's tot einde contractdata De totale leasekosten vervallen binnen 5 jaar	42.750	97.743
Huurlasten hulpstudio Terneuzen Het huurcontract is opgezegd per 1 september 2018	-	18.546

Niet uit de balans blijvende rechten

Vergoeding frictiekosten

Op de door het Ministerie van OCW opgelegde bezuiniging, die in 2017 is doorgevoerd, is door Omroep Zeeland vroegtijdig geanticipeerd. In 2016 zijn dan ook vooruitlopend op de bezuinigingsmaatregelen extra kosten gemaakt. Ook in 2018 heeft Omroep Zeeland extra kosten gemaakt om uiteindelijk de bezuiniging te kunnen realiseren.

Het Ministerie van OCW heeft achteraf een frictiekostenregeling opgesteld. De rpmi's kunnen op grond hiervan een aanvraag indienen om, onder voorwaarden, een vergoeding te ontvangen.

Omroep Zeeland heeft voor het jaar 2018 een aanvraag voor vergoeding ingediend van maximaal € 118.675. Het Ministerie van OCW heeft op dit moment nog niet besloten op de ingediende aanvragen. De eventuele opbrengsten in verband met een vergoeding voor frictiekosten zijn dan ook niet in het resultaat verantwoord.

Toelichting op de exploitatierekening 2018

BATEN

OCW-bijdrage

De OCW-bijdrage (of bekostiging) is gebaseerd op de bekostiging over het jaar 2017. In de begroting 2018 was rekening gehouden met een indexatie van 1% terwijl uiteindelijk 1,6% is toegepast (1,4% op 22-12-2017 en 0,2% op 18-12-2018). De totale bekostiging over 2018 is € 136.065 hoger dan over het voorgaande boekjaar.

Overige subsidies

Dit betreft onder meer een bijdrage in de frictiekosten over 2016 en 2017 ad € 285.586. Voor het archiveringsproject kan in het jaar 2018 een bedrag aan inkomsten worden toegerekend ad € 161.308. Het project is in 2018 opgepakt en kunnen meer kosten aan het project worden toegerekend waaronder ook kosten met terugwerkende kracht. De bijdrage van de Provincie Zeeland voor de satellietverbinding is door de beëindiging van de doorgifte komen te vervallen. Daarnaast is er een tegemoetkoming in de satellietkosten van de Provincie Zeeland ontvangen ad € 10.000. Tenslotte is een bedrag van € 24.501 aan inkomsten ontvangen van de Veiligheidsregio voor de status van rampenzender. De overige subsidies in 2018 zijn bijzonder en wijken daardoor fors af in vergelijking met het boekjaar 2017.

Reclame-inkomsten en barter-inkomsten

De netto-omzet van de reclameverkoop was € 48.683 lager dan begroot. (-7,0%). De omzet was ruim € 40.790 hoger dan in 2017 (+6,8%). De omzet die is verkocht door het eigen verkoopapparaat bedroeg € 435.385 (2017: € 391.623). Daarmee steeg de omzet met € 43.762 (+11,2%). Een bedrag van € 12.520 is hierop in mindering gebracht dat nog betrekking had op 2017. De landelijke omzet bedroeg in 2018 € 220.093 (2017 € 210.545) (+4,5%). Een bedrag van € 15.000 (2017: € 5.025) komt voort uit barteringcontracten welke voor eenzelfde bedrag in de kosten zijn verantwoord onder de barterlasten.

Bijdragen van overige derden

De gerealiseerde bijdragen hebben betrekking op diverse bijdragen ten behoeve van sportevenementen en programma's waaronder de verslaggeving van de Kustmarathon, Marathon Zeeuws Vlaanderen, de wielerkopers 'ZLM Tour' en het wielerveekend Tacx Pro Classic. Daarnaast zijn twee bijdragen ontvangen voor programma's. Dat betreft een documentaire over de Kustmarathon en een bijdrage van de Veiligheidsregio over de programmareeks 'Zeeland Veilig'. In totaal betreft het een bedrag van € 41.500. De bijdragen van derden zijn vrijwel gelijk aan het bedrag in 2017. In vergelijking met de begroting zijn de bijdragen van derden een stuk lager. Op het moment van het opstellen van de begroting is er een bedrag geraamd op basis van aannames en ervaringsgegevens.

Nevenactiviteiten

De nevenactiviteiten hebben betrekking op verkoop van reportages (DVD's) en verhuur van radiostudio's. Voor een nadere toelichting van de nevenactiviteiten wordt verwezen naar de bijlage bij dit verslag.

Overige bedrijfsopbrengsten

Onder de overige bedrijfsopbrengsten is een bijdrage verantwoord ad € 67.665 voor kabelgelden. Deze gelden zijn als gevolg van onderhandelingen door de RPO tot stand gekomen en zijn een vergoeding voor de doorgifte van het Omroep Zeeland TV-signaal buiten de provincie Zeeland. Daarnaast zijn inkomsten ontvangen van de provincie Zeeland voor de registratie van de Statenvergaderingen en vergoedingen voor de penvoering van aanvraag frictiekosten namens de gehele RPO.

LASTEN

Algemeen

Het jaar 2018 moet als een transitie worden gezien naar een lager kostenniveau in de komende jaren. Omroep Zeeland heeft op basis van de toekenning van twee frictiekostenvergoedingen en extra inkomsten uit het archiveringsproject tegenvallers kunnen opvangen en tijdelijk extra uitgaven voor de programmering kunnen realiseren.

Lonen en salarissen

De salariskosten van het vaste personeel waren in 2018 ruim € 186.000 hoger dan begroot. De hogere kosten zijn het gevolg van twee schadeloosstellingen in verband met een reorganisatie en een ontbinding als gevolg van een langdurige ziekte. De vergoedingen waren in totaal € 216.000.

In 2018 heeft een loonsverhoging plaatsgevonden op grond van CAO onderhandelingen met ingang van 1 juli 2018 van 1,5%. De bezetting op 31 december 2018 bedraagt 85,49 FTE (ultimo 2017: 86,72 FTE). De bezetting is lager door enkele vacatures.

De gemiddelde bezetting in 2018 lager lag dan in het jaar ervoor (85,31 FTE versus 86,74 FTE). Dat had een matigende werking op de salariskosten. Daar staat tegenover dat de inzet van freelancers, daarmee ook de freelancekosten, hoger zijn dan voorgaand jaar. Deze inzet heeft plaatsgevonden ten behoeve van de extra uitzendingen.

Sociale lasten en pensioenlasten

In de begroting is met betrekking tot de percentages van sociale lasten en pensioenlasten rekening gehouden met het niveau van 2017. Die verwachting bleek juist. De kosten wijken wel af van de begrote bedragen. De reden hiervoor is gelijk aan wat reeds staat vermeld bij de toelichting op de lonen en salarissen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Voor de afschrijvingen worden de volgende percentages gehanteerd:

- Gebouwen/verbouwingen : 2,5 tot 10
- Inrichting gebouw : 20
- Facilitaire apparatuur : 12,5
- Hardware en software : 20
- Technische installaties : 6,67

In 2018 hebben diverse (vervangings)investeringen plaatsgevonden welke gedetailleerd zijn toegelicht bij de toelichting van de materiële vaste activa. Een nieuw investeringsplan is in 2016 mede in overleg met de NOS opgesteld en dat heeft in vergelijking met het verleden geleid tot een structurele lagere investeringsgraad. In 2017 is slechts voor een gering bedrag (€ 247.333) geïnvesteerd. In 2018 is dat een bedrag van € 391.457. De afgeschreven activa zijn (nog) niet vervangen waardoor de afschrijvingslasten ten opzichte van het reeds lage afschrijvingsniveau van 2017 verder zijn gedaald tot € 379.630 (v.j. € 406.320).

Dit is € 116.500 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat gedurende het boekjaar rekening wordt gehouden met de technische ontwikkelingen waardoor er vaak goedkopere oplossingen mogelijk zijn. In samenwerking met de NOS wordt gekozen voor innovatieve oplossingen die bijvoorbeeld meer IP-georiënteerd zijn dan broadcast. Verder worden vervangingsinvesteringen zoveel als verantwoord mogelijk is gefaseerd. Voorts wordt in toenemende mate gekozen voor de inkoop van services waarbij geen investeringen noodzakelijk zijn.

Directe productiekosten

Facilitaire lasten

De facilitaire lasten in 2018 zijn € 57.855 hoger dan begroot. In het verslagjaar hebben hoge uitgaven plaatsgevonden voor de ontwikkeling van de gezamenlijke app. De kosten waren niet allemaal voorzien. De exploitatiekosten van de FM-zenders zijn in 2018 fors gestegen met € 10.000.

Technische productiekosten media-aanbod

De technische productiekosten media-aanbod bestaan voornamelijk uit kosten in verband met onderhoud apparatuur en de kosten van het wagenpark. Zowel de kosten van het wagenpark (€ 130.331) als de kosten met betrekking tot onderhoud van apparatuur (€ 221.961) hebben zich vrijwel ontwikkeld conform de begroting.

Ten opzichte van het voorgaande boekjaar zijn de technische productiekosten media-aanbod vrijwel gelijk. Een deel van deze kosten zijn doorlopende contractuele kosten.

Overige productiekosten media-aanbod

Het grootste deel van de overige productiekosten media-aanbod heeft betrekking op de directe programmakosten welke betrekking hebben op de realisatie van overige programmering. Deze programmering wordt voor een groot deel gerealiseerd door middel van uitbesteding aan derden.

Een deel van het programmabudget wordt gedekt door bijdragen van derden. In 2018 zijn er vrijwel gelijke inkomsten uit programmabijdragen gerealiseerd dan in het voorgaand boekjaar (respectievelijk € 41.500 en € 45.500). In de begroting was rekening gehouden met een bedrag van € 135.000.

De uitgaven waren uiteindelijk € 42.938 hoger dan begroot. De uitgaven zijn circa € 177.000 hoger dan vorig jaar. In 2018 zijn grote uitzendingen gemaakt over de Gemeenteraadsverkiezingen (€ 135.000), de herdenking van de Watersnoodramp (65 jaar na de ramp) en live verslaggeving van evenementen (Kustmarathon, Tracx Pro Classic, Brico Cross Hulst) en zijn meerdere documentaires geproduceerd over Zeeuwse onderwerpen (o.a. 'Van Zee', 'Gelukkig in Zeeland', de Kustmarathon en 'Toen wij uit Zeeland vertrokken').

Sales en reclame

De kosten met betrekking tot sales en reclame zijn bijna € 55.430 hoger dan begroot en bijna € 25.368 lager in vergelijking met voorgaand jaar.

De hogere uitgaven zijn voornamelijk toe te schrijven aan de gestegen BUMA-rechten. In de begroting was met deze stijging geen rekening gehouden. De BUMA-lasten worden berekend op basis van het aantal kabelaansluitingen waarop Omroep Zeeland te zien is. Als gevolg hiervan is Omroep Zeeland extra aangeslagen. In 2018 is wel een vergoeding ontvangen van de KPN voor de doorgifte van het tv-signaal welke zijn verantwoord onder de inkomsten (zie blz 35).

De kosten van de luisteronderzoeken waren door een extra kwalitatief onderzoek in 2018 hoger dan in 2017 (€ 7.843).

PR en promotie

Onder de post PR en promotie worden verder de uitgaven verantwoord die betrekking hebben op het vergroten van de zichtbaarheid van Omroep Zeeland en het op een positieve manier beïnvloeden van de beleving van het merk Omroep Zeeland.

Uitgaven bestaan voor een groot deel uit programmapromotie bijvoorbeeld belettering van bedrijfsauto's, lichtmastreclame, drukwerk, vlaggen, een podiumwagen, gadgets en ander promotiemateriaal tijdens (zakelijke) evenementen zoals de Delta Ride for the Roses, Film by the Sea, het Zeeland Nazomer Festival, muziekfestivals, de Colorryn, Contacta en de Kustmarathon.

In 2018 is de keuze gemaakt om extra in te zetten op het vergroten van de zichtbaarheid bij evenementen in Zeeland waarvan Omroep Zeeland verslag doet. Dit heeft ten opzichte van de begroting geleid tot extra uitgaven. De ondersteuning heeft plaatsgevonden t.b.v. de herdenking van de Watersnoodramp 1953 (65 jaar) advertentie campagnes voor de Gemeenteraadsverkiezingsuitzendingen en de documentaire week. Tevens zijn uitgaven gedaan voor de corporate communicatie dat onderdeel uitmaakt van de post PR en Promotie.

Huisvestingskosten

Onder deze post worden de kosten van huur, belastingen, verzekeringen, bewaking, schoonmaken, onderhoud gebouwen en inventaris en het energieverbruik verantwoord. Voor de bewaking van de bedrijfsgebouwen in Oost-Souburg wordt gebruik gemaakt van een beveiligingsbedrijf.

De huisvestingskosten zijn circa € 57.700 hoger dan voorgaand jaar. Dit houdt vooral verband met tegenvallende kosten voor reiniging van de kelderruimten waar in het kader van het restylingsproject tijdens de verbouwing asbestvezels zijn aangetroffen. De kosten van reiniging zijn tot nog toe uitgekomen op ruim € 59.400. Nog niet alle besmette ruimten zijn gereinigd en daar bestaat ook geen verplichting voor. Het is nog niet duidelijk of deze reinigingswerkzaamheden zullen gaan plaatsvinden in 2019.

Conform de geplande werkzaamheden voor groot onderhoud is ruim € 14.800 gedoteerd aan de onderhoudsvoorziening. Het overige onderhoud betreft voornamelijk beveiliging van het gebouw, onderhoud inventaris, tuin en lift.

Omroep Zeeland was onbekend met het feit dat er in de kelderruimten sprake was van asbesthoudende materialen.

De overige huisvestingskosten zijn vrijwel conform voorgaand jaar en de begroting gerealiseerd. De uitgaven voor belastingen, energie, schoonmaak en verzekering gebouwen bedroeg in totaal € 136.529 (2017 € 126.817). Verder is er nog sprake van kosten voor bewaking en beveiliging. Dit is volledig uitbesteed en de hieraan verbonden kosten bedroegen in 2018 € 7.961.

Overige algemene lasten

Deze kosten hebben betrekking op de kantoorkosten (drukwerk, porto, automatisering, documentatie, vergaderingen en representatie), telefoonkosten, bestuurskosten, accountants- en advieskosten, kosten van luisteronderzoeken en reis- en verblijfkosten. De totale algemene kosten zijn circa € 39.298 lager dan in 2017. Dit hangt vooral samen met lagere kosten voor juridische en andere advieskosten, lagere accountantskosten (in 2017 waren deze incidenteel hoger i.v.m. aanvragen voor frictiekostenvergoedingen).

Onder deze post worden de automatiseringskosten verantwoord. De kosten van automatisering waren hoger dan verwacht. Deze hogere kosten worden gedekt door lagere afschrijvingen als gevolg van het feit dat door verdere automatisering diensten worden uitbesteed in plaats van in eigen beheer worden uitgevoerd. De investeringen en de afschrijvingen dalen daardoor. Onder deze begrotingspost worden ook de kosten verantwoord van het iNOS-redactiesysteem.

De overige afdeling gerelateerde algemene kosten waaronder telefoonkosten, documentatiekosten, kopieerkosten e.d. zijn over de gehele linie gedaald.

In 2018 zijn de advieskosten aanzienlijk gedaald, ten opzichte van de begroting is er echter nog wel sprake van een overschrijding. Deze extra bestedingen ten aanzien van advieskosten houden vooral verband met het risicomanagement.

Resultaat

Het financiële resultaat komt uit op een tekort van € 144.348.

Dit resultaat is in mindering gebracht op de Reserve voor Media aanbod.

Verantwoordingsverplichting in het kader van de WNT

In het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) onderstaand de volgende toelichting inzake bezoldigingen bij Omroep Zeeland:

Bezoldiging topfunctionarissen met dienstbetrekking

Bedragen x € 1	mr M. Schoonen mpm
-----------------------	---------------------------

Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-jan t/m 31-dec
Deeltijdfactor in FTE	1
Dienstbetrekking	ja

Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen *1)	€	150.845
Beloningen belastbaar op termijn	€	13.501
<i>Subtotaal</i>	€	164.346
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	189.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€	-
Totale bezoldiging	€	164.346

Reden waarom overschrijding al dan niet toegestaan n.v.t.

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling n.v.t.

Gegevens 2017		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-jan t/m 31-dec	
Deeltijdfactor 2017 in fte	1	
Dienstbetrekking	ja	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	144.283
Beloningen betaalbaar op termijn	€	13.999
Totale bezoldiging 2017	€	158.282

*1) De directeur ontvangt geen vaste onkostenvergoeding. Er vindt enkel een onkostenvergoeding plaats op gemaakte kosten.

Toezichthouders

De Raad van Toezicht heeft in 2018 bestaan uit de volgende leden:

Naam	Functie	Bezoldiging	
		2018	2017
De heer Ing. J.I. Hennekeij	Voorzitter	€ -	€ -
De heer Ir. M.L. van der Wel	Lid	€ 2.000	€ 2.000
De heer Mr. J. Anthonise MBA	Lid	€ 2.000	€ 2.000
De heer drs. J. Bergen, huisarts	Lid	€ 2.000	€ 2.000
Mevrouw Mr. A. Heijning-van den Breemer	Lid	€ 2.000	€ 2.000

De bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht liggen onder de geldende WNT-maxima voor voorzitter en leden van respectievelijk € 28.350 en € 18.900.

AANVULLENDE TOELICHTINGEN

(modellen financieel handboek)

Sponsorbijdragen en bijdragen van derden

Titel Media- aanbod	Aantal afleveringen	Naam organisatie	Totale bijdrage	Commerciële sponsoring	NPO-fonds	CoBo	Media-Fonds	Overige derden
Sponsorbijdragen en bijdragen van derden ontvangen door de media-instelling								
Marathon Zeeuws Vlaanderen	1	Stichting Marathon Zeeuws-Vlaanderen	€ 7.500	€ 7.500	€ -	€ -	€ -	€ -
ZLM Tour	1	ZLM Verzekeringen	€ 2.000	€ 2.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Kustmarathon	2	ZLM Verzekeringen	€ 7.500	€ 7.500	€ -	€ -	€ -	€ -
Tacx Pro Classic	1	Stichting Zeeuws Wielerveekend	€ 7.500	€ 7.500	€ -	€ -	€ -	€ -
Zeeland Veilig	6	Veiligheidsregio Zeeland	€ 12.000	€ 12.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Opgeven? Amme nooit nie	1	Stichting Marathon Zeeland	€ 5.000	€ 5.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal bijdragen van derden ontvangen door media-instelling			€ 41.500	€ 41.500	€ -	€ -	€ -	€ -
Sponsorbijdragen en bijdragen van derden ontvangen door buitenproducent								
Van verlies kun je niet betalen geproduceerd door Stichting Oogland	1	Prins Bernhard Cultuurfonds Zeeland	€ 20.000	€ 20.000	€ -	€ -	€ -	€ -
		Stichting van de Velde Publicatiefonds	€ 2.500	€ 2.500	€ -	€ -	€ -	€ -
		Stichting Jan Hintzen Publicatiefonds	€ 1.500	€ 1.500	€ -	€ -	€ -	€ -
Stormvloed in de Schelphoek geproduceerd door Stichting Schouwen Film	1	Prins Bernhard Cultuurfonds	€ 15.000	€ 15.000	€ -	€ -	€ -	€ -
		Gemeente Schouwen Duiveland	€ 7.500	€ 7.500	€ -	€ -	€ -	€ -
		NUTS Fonds Zierikzee	€ 3.820	€ 3.820	€ -	€ -	€ -	€ -
		Stichting Renesse	€ 1.000	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ -
		Lions Club Schouwen Duiveland	€ 650	€ 650	€ -	€ -	€ -	€ -
		Nimeto Vakschool Utrecht	€ 500	€ 500	€ -	€ -	€ -	€ -
		Rotary Club Schouwen Duiveland	€ 500	€ 500	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal bijdragen van derden ontvangen door buitenproducenten			€ 52.970	€ 52.970	€ -	€ -	€ -	€ -

Bartering-contracten

Nr.	Participant barterovereenkomst	Aanvang	Einde	Prestatie aan de media-instelling	Prestatie door de media-instelling	Factuur bedrag
1	De Persgroep	18-12-2018	1-4-2019	Reclamecampagne in dagbladen	Radio en TV reclamecampagne	15.000
				TOTAAL		15.000

Toelichting op nevenactiviteiten

	Verhuur radiostudio's aan landelijke omroepen	Verkoop reportages	Totaal
Baten			
Opbrengst overige nevenactiviteiten	€ 288	€ 4.084	€ 4.372
<i>Som der bedrijfslasten</i>	€ 288	€ 4.084	€ 4.372
Lasten			
Lonen en salarissen	€ -	€ -	€ -
Sociale lasten	€ -	€ -	€ -
Afschrijvingen op immateriële vaste activa	€ -	€ -	€ -
Directe productiekosten	€ -	€ -	€ -
Overige bedrijfslasten	€ -	€ -	€ -
Toerekening organisatiekosten	€ -	€ -	€ -
<i>Som der bedrijfslasten</i>	€ -	€ -	€ -
Bedrijfsresultaat	€ 288	€ 4.084	€ 4.372
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren	€ -	€ -	€ -
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	€ -	€ -	€ -
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren	€ -	€ -	€ -
Waardeveranderingen van beleggingen resp. effecten	€ -	€ -	€ -
Rentelasten en soortgelijke kosten	€ -	€ -	€ -
<i>Som der financiële baten en lasten</i>	€ -	€ -	€ -
Exploitatieresultaat voor toerekening Eigen bijdragen	€ 288	€ 4.084	€ 4.372

Toelichting op exploitatierekening volgens categoriale indeling

	Media-aanbod	Nevenactiviteiten	Organisatiekosten	Totaal	Begroting	Afwijking boekjaar - begroting in % van begroting
Baten						
Media-aanbod	€ 9.750.827	€ -	€ -	€ 9.750.827	€ 9.286.953	4,99%
Programmagebonden eigen bijdragen	€ 41.500	€ -	€ -	€ 41.500	€ 135.000	-69,26%
Opbrengst nevenactiviteiten	€ -	€ 4.371	€ -	€ 4.371	€ 8.500	-48,58%
Opbrengst stichtingsactiviteiten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	0,00%
Overige bedrijfsopbrengsten	€ 86.990	€ -	€ -	€ 86.990	€ 15.000	479,93%
Bateringbaten	€ 15.000	€ -	€ -	€ 15.000	€ 10.000	50,00%
<i>Som der bedrijfsopbrengsten</i>	€ 9.894.317	€ 4.371	€ -	€ 9.898.688	€ 9.455.453	4,69%
Lasten						
Lonen en salarissen	€ 4.145.243	€ -	€ 1.129.582	€ 5.274.825	€ 5.019.946	5,08%
Sociale lasten	€ 633.826	€ -	€ 635.390	€ 1.269.216	€ 1.204.668	5,36%
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	€ 125.260	€ -	€ 254.370	€ 379.630	€ 496.132	-23,48%
Bijzondere waardevermindering van activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	0,00%
Directe productiekosten	€ 1.902.141	€ -	€ 156.327	€ 2.058.468	€ 1.883.264	9,30%
Overige bedrijfslasten	€ 534	€ -	€ 1.045.363	€ 1.045.897	€ 842.443	24,15%
Toerekening organisatiekosten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	0,00%
Barteringslasten	€ 15.000	€ -	€ -	€ 15.000	€ 10.000	50,00%
<i>Som der bedrijfslasten</i>	€ 6.822.004	€ -	€ 3.221.032	€ 10.043.036	€ 9.456.453	6,20%
Bedrijfsresultaat	€ 3.072.313	€ 4.371	€ -3.221.032	€ -144.348	€ -1.000	14334,80%

Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	0,00%
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	0,00%
Waardeverandering van vorderingen die tot de vaste activa behoren	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	0,00%
Gerealiseerde waardeverandering van beleggingen resp. effecten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	0,00%
Ongerealiseerde waardeverandering van beleggingen resp. effecten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	0,00%
Ongerealiseerde waardeverandering van materiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	0,00%
Rentelasten en soortgelijk kosten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.000	-100,00%
<i>Som der financiële baten en lasten</i>	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.000	-100,00%
Exploitatieresultaat voor toerekeningen Eigen Bijdragen	€ 3.072.313	€ 4.371	€ -3.221.032	€ -144.348	€ -	€ -	0,00%
Toerekening resultaat niet-prog.gebonden EB	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	0,00%
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	€ 3.072.313	€ 4.371	€ -3.221.032	€ -144.348	€ -	€ -	0,00%
Over te dragen reserve voor media-aanbod	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	0,00%
Exploitatieresultaat na overdracht	€ 3.072.313	€ 4.371	€ -3.221.032	€ -144.348	€ -	€ -	0,00%
FTE gemiddeld				85,31			
FTE ultimo				85,49			

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Omroep Zeeland

Verklaring over de jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018 van Stichting Omroep Zeeland te Oost-Souburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van (naam instelling) per 31 december 2018 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Regionale Publieke Media-instellingen 2016.
- voldoen de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Regionale Publieke Media–instellingen 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018
2. de exploitatierekening over 2018 en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol Publieke Media-instellingen van de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Regionale Publieke Media-instellingen 2016 en het controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Omroep Zeeland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling Vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Regionale Publieke Media-instellingen vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Regeling Vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Regionale Publieke Media-instellingen en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Regeling Vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Regionale Publieke Media-instellingen.

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van toezicht

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening en voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Regionale Publieke Media-instellingen 2016 en de bepalingen bij en krachtens de WNT. De directie is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat de totstandkoming van deze bedragen in overeenstemming dient te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Regionale Publieke Media-instellingen 2016. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol Publieke Media-instellingen van de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Regionale Publieke Media-instellingen 2016, het controleprotocol WNT, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten, lasten en balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de instelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Middelburg, 24 april 2019

Deloitte Accountants B.V.

W.A. de Leeuw MGA RA